

partii naleraq

Nuuk, 20. Maj 2015

Per Rosing-Petersen

UPA 2015/126

Inatsisartuni partiit tamalaat akornanni ukiuni tulliuuttuni inuussutissarsiornermi periusissat pillugit isumaqatigiissusiortoqarsinnaanera pillugu apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnissamut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit)

Inuussutissarsiutini ineriartortitsineri nunatta qitiulluinnartumik uku tallimat tunngavigisariaqarpai:

1. Nunatsinni inuussutissarsiortut annerpaaffissaa, minnerpaamik tikillugu, peqataallutillu iluanaarnissaat toqqammaviusariaqarpoq.
2. Suliffissaqartitsiniarnikkut annerpaamik iluaqutaasariaqarpoq.
3. Akileraarutitigut isertitat kommuninut nunamullu annerpaajutinnaartariaqarput.
4. Misilittakkat qaammaasallu annerpaamik nunatta iluaniitinniarneqartariaqarput tamatsinnullu iluaqutissanngorlugit.
5. Nunatta pisuussutai uumassusillit uumaatsullu pisuussutinik piginnittunut, tassalu kalaallinut, iluaqutaanissaat annerpaaq tikillugu anguniarneqartuartaqarpoq. Avataaniit tikittut uuliasiorniat A/S-iliortarput iluanaarnissartik qulakkeerniarlugu, tassanilu inuiaat kalaallit piginneqataasutut peqataanissaat qulakkeeqqaneqartariaqarpoq piginneqataassutissat suliamiik suliamut tamatigut nalilersoqqissaarneratigut, aatsitassarsiorfissuarnilu piginneqataassutip 40% missaaniinnissaa minnerpaaffiutittarlugu

Taakkualu qaavatigut aamma soorlu Aatsitassarsiornermi ikummatissanullu piumasaqataasoq aallartitsiniarnerni anginerusuni tamani minnerpaamik IBA/SIA minnerpaaffigalugit tunngavigineqartariaqarput aammalu avataaneersut pilersitsiniartut Hollistikiusumik ingerlatseriaaseqarnissaannut piumasaqarnissaq

Aalisarneq suli inuussutissarsiutit pingaarnersaraat.

a) Aalisartut ilaquataasalu atugarisaat pitsanngorsarneqartariaqarput, pisassarititaasut piujuaannartitsineq innarlernagu akitigut naleqqussaavigineqartariaqarput. Avammut aalisakkat tunisartagatta akitigut nunatta avataani atuisartup akiliutigisartagaanut naleqqussarneqartariaqarput. Takusinnaavarpummi aalisakkap qaqinneraniit atuisartumik pisiarineqarneranut akit minnerpaamik quleriaammik annertusisartut, aalisartukkormiut inuiaqatigiillu kalaallit (pisuussutinik piginnittuusut, iluaqutiginnngisaannik).

b) Inuussutissarnermi kulturi kulturitsinnut naleqquttoq tunngaviusaaq soorlu Danmarkimi nunanilu allani taama ingerlatsisut

c) Aatsitasarsiorneq inuiaqatigiit iluanaarnerpaarfissaat (peqataatillugit) tunngavigalugu, avatangiisit, uumasut pinngortitarlu sapinngisamik innarlernaveersaarfissaaniitillugu. Aatsitassanik qinngornernik ulorianartunik ilaannakortumilluunniit qalluinissaq massakut ilisimasat tunngavigalugit naameerparput.

d) Uuliasiorneq, misissueqqaarneq pinngortitaq avatangiisillu tassanilu uumasut mianerilluinnarlugit ingerlanneqarsinnaanera qulakkeerneqarsinnaappat akuersaarparput, taamaattorli inuuiqatigiit iluanaarnerpaaffissaat qulakkeerneqassaaq modeli Norge-p atugaa minnerpaaffiutillugu.

e) Inuussutissarnermi tassanilu takornariaqarnermi ineriartorneq ineriartortitsineq inerititaqarfiusoq kulturitsinnullu naleqquttoq tunngaviussooq.

f) Takornarialerineq pinngortitaq avatangiisillu nungullartinnginnissaat, kulturerpullu tunngavigalugit ineriartortinneqassaaq nammineq inuminnik, angusaqarfiusumillu.

g) Inuussutissarsionermik aqutsisoqarfik pilersillugu naleqartitavut tunngavigalugit ingerlattariaqarparput

h) Namminerisatsinnik aningaasaqarnikkut aqutseriaaseq ingerlatseriaaseq (finanssector) pilersittariaqarparput

i) Imminut pilersornerulernissarput timitalimmik aqutissiuuttariaqarparput, tassanilu nammineq nunalerinermi pilersinnikuusagut nukittorsarlugit. Avataaniit peqqinnassutsikkut ulorianaatillit nersutit, puulukit, kukkukuaaqqat natitallu GMO-mik tunngavillit inerteqquataatiltariaqarpagut.

Nunanut allanut politikki ullutsinni tassaavoq nunanut allanut niueqateqarnek taamaattumik avaqqunneqarsinnaangilaq tuavioernerpaamik kinguarsarnagu akisussaaffiup taassuma tamakkiisumik tigunissaa.

Nunarsuarmiuusugt 7,2 miliartit pallinnikuuagut tasanilu nerisaqarniarnikkut imeqarniarnikkut aatsitassanillu pisariaqartitsineq annertusiartuinnartussaalluni. Tamakku eqqarsaatigalugit, massakkulluunniit killiffipput ilungersunaraluartoq qularnanngilaq nunarsuarmioqatigiit pisariaqartitsinerata avaqqutsissinnaajunnaartittussaavaa pisuussutitta uuamassusillit uumaatsullu uagutsinnut qulaani toqqammavissatut Partii Naleqqamiit taakkartukkatta tunngavigalugit, nunanut allanut niueqateqarnitta iluanaarutinngoqqinnissaa. Maannagaaq sinaakktissat piareersartariaqarpagut, kukkussutigut pinaveersaatinniarutsigit.

Maani kalaallit namminneq oqaatsitik namminneq atorlugit, kultorertik tunngavigalugu, avataaniit ”silatoorsuarnik” imminnut isigalutik annaassiniartunik akoqaratik ilumoorpoq isumasioqatigiinnissaq qangalu uagut ujartortagarput piviusunngortinneqartariaqarnera, qularineqassanngilaq peqataaffigerusukkatsigut qulaani tunngavilersuutigut tunaartaralugit

Qujanaq